

Återrapportering till Näringsdepartementet avseende strategiska kompetensmedel 2017, Dnr N2016/03265/BSÄ (delvis)

Inledning

RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE AB) har av regeringen för 2017 tilldelats 630 miljoner kronor i strategiska kompetensmedel (SK-medel) för att stärka den svenska institutssektorn. I enlighet med budgetpropositionen kan medlen användas för kompetensuppbyggnad hos instituten i RISE gruppen, för strukturåtgärder för att skapa en sammanhållen institutssektor samt för driften av RISE AB.

Av medlen har:

- 413,6 miljoner kronor fördelats direkt till instituten,
- 196,4 miljoner kronor har fördelats centralt i strategiska satsningar och
- 20 miljoner kronor använts för driften av RISE Holding AB.

Nedan följer RISE AB:s redogörelse för medlens användning liksom resultat och effekter under 2017 som efterfrågas enligt ägaranvisningar antagna vid RISE bolagsstämma 2017-03-20. I redovisningen för 2017 har indelningen för fördelningen av medel separerats till RISE Holding, RISE AB och Swerea AB.

Ytterligare information om pågående satsningar och utfallet från 2017 beskrivs i RISE årsredovisning.

2017 – ett samlat RISE i nära samverkan med Swerea

Sedan tre av institutsgrupperna under RISE Holding; SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut, Innventia och Swedish ICT; gått samman i den nya RISE har en koncern med drygt 2000 anställda skapats. Swerea, som valt att bibehålla sitt delade ägande mellan staten och näringslivet, har fortsatt haft ett nära samarbete med RISE. Eftersom såväl RISE som Swerea omfattas av de strategiska kompetensmedel som tilldelas RISE Holding kommer i huvudsak RISE och Swereas verksamheter att redovisas samlat i denna rapport.

I RISE-koncernen har verksamheten delats in i sex divisioner; Bioekonomi, ICT, Samhällsbyggnad, Biovetenskap och material, Säkerhet och transport samt Certifiering. Inom dessa sex divisioner samlas i huvudsak den kompetens som finns inom koncernen. För att stärka samverkan mellan de olika divisionerna och kunna ta fram attraktiva erbjudanden till näringsliv och offentlig sektor har fem affärs- och innovationsområden etablerats; digitalisering, energi och biobaserad ekonomi, hållbara städer och samhällen, hälsa och life science samt mobilitet.

RISE Research Institutes of Sweden AB

Postadress
Box 857
501 15 BORÅS

Besöksadress
Brinellgatan 4
504 62 BORÅS

Tfn / Fax / E-post
010-516 50 00
033-13 55 02
info@ri.se

Detta dokument får endast återges i sin helhet, om inte RISE i förväg skriftligen godkänt annat.

Instituten i RISE-koncernen har fortsatt att växa under 2017. Ökningarna fördelar sig något olika mellan de olika delarna inom de olika delarna i koncernen men intäkterna ökar inom samtliga intäktsslag. Näringslivsintäkterna har ökat något, särskilt de internationella näringslivsintäkterna. Intäkterna från offentliga aktörer ökar också med ca 35 miljoner kronor eller 20%. Detta i takt med att vi fokuserar vårt arbete mot samhällsutmaningarna. Likaså har intäkterna från offentliga finansiärer tagna i konkurrens ökat. Den totala omsättningen i verksamheten (inklusive Swerea) har ökat, från 3 228 miljoner 2016 till 3 398 miljoner kronor 2017, en ökning med 170 miljoner kronor eller 5 %. Av intäkterna utgjordes 52 % eller 1 754 miljoner kronor av näringslivsintäkter

RISE-gruppens deltagande i EUs forskningsprogram Horisont 2020 är fortsatt starkt. Samlat är RISE-gruppen sjätte största mottagare av EU-medel i Sverige. Inom de områden där huvudfokus för RISE verksamhet ligger, inom pelarna Industriellt ledarskap och Samhällsutmaningar, var RISE 2017 den största mottagaren.

Under året har RISE också tagit ett samlat grepp över test- och demonstrationsanläggningarna. Anläggningarna spelar en viktig roll i Testbädd Sverige och RISE samarbetar i det projektet med Vinnova och Business Sweden.

Strategiska kompetensmedel för förnyelse och samverkan i institutssektorn

Från 2017 har fördelningen SK-medlen på 630 MSEK för RISE-gruppen fördelats enligt principen att ca 67 % har fördelats till Swerea eller divisionerna inom RISE för deras egen strategisk planering. Av resterande medel har ca 31 % fördelats till koncerngemensamma satsningar. Dessutom har 20 MSEK använts för driften av RISE Holding AB.

De strategiska satsningarna innehåller ett flertal delar. Här finns medel för forsknings- och innovationsstöd, bl.a. Grants office, Innovation Office, Test- och demokontor, stöd till kompetensplattformar och samverkansinitiativ, övergripande strukturmedelsprojekt till RISE och Swerea samt stöd till deltagande i EU-projekt. Dessutom ingår medel för genomförande av omstruktureringen av RISE i det sk AHEAD-projektet med 35 MSEK av 2017 års SK-medel.

I tabellen nedan redovisas fördelningen av SK-medlen till instituten för 2017.

Institut	SK-tilldelning 2017 (MSEK)
RISE	501
Swerea	129

Ett viktigt mål för forskningsinstituten är att bidra till näringslivets konkurrenskraft och förnyelse. Genom SK-medlen har RISE möjlighet att utveckla olika erbjudanden till företagen men också i ökad utsträckning offentlig sektor. RISE har därför valt att satsa strategiskt koncerngemensamt på flera olika sätt för att tillgodose både proaktivitet och agilitet. Vi satsar på affärs och innovationsområden, fokusområden, och samverkansinitiativ. Dessutom har vi satsningar i form av kompetensplattformar och strukturmedelsprojekt. Alla dessa satsningar går på tvären genom divisionsorganisationen. I satsningarna är det området/ämnet och nyttan för samhälle och näringsliv som styr.

Affärs- och innovationsområdena utgör områden som RISE satsar långsiktigt på och varje affärsområde drivs av en affärsområdeschef. Eftersom de utvalda Aol-områdena är stora är varje område indelat i 4-6 fokusområden.

Samverkansinitiativ

Ett samverkansinitiativ ska skapa ett större värde för RISE kunder och partners genom att främja nyskapande multidisciplinär verksamhet. Dessa skapas bl a för att stödja RISE affärs- och innovationsområden, för förberedelse av kommande initiativ, t ex, kompetensplattformar eller för samordning av RISE deltagande i EIT (European Institute of Innovation and Technology). Besluten om satsningar på samverkansinitiativ är årsbaserade. Efter ett år utvärderas de och nytt beslut tas om eventuell fortsättning baserat på utvärdering och omvärldsanalys Under 2017 finansierades 24 st samverkansinitiativ med sammanlagt 53 MSEK.

Kompetensplattformar

En Kompetensplattform-satsning sträcker sig över 8-9 år och ska långsiktigt bygga ny eller stärka befintlig kompetens, som på sikt kan utgöra bas för RISE-koncernens erbjudande av innovativa tjänster till näringslivet och till det omgivande samhället. Utgångspunkten är att de kompetensplattformar som utvecklas ska bli nationellt ledande och internationellt konkurrenskraftiga. Inom RISE fanns vid ingången till 2017 totalt 22 st kompetensplattformar. Kompetensplattformarna utvärderas kontinuerligt genom proaktiv uppföljning och årlig skriftlig utvärdering. Under 2017 beslutades det om fyra nya kompetensplattformar medan 11 st. fasades ut. Totalt finansierades kompetensplattformar under 2017 med 51, 5 MSEK.

Strukturmedel

RISE har sedan tidigare finansierat strukturmedelsprojekt som en del i att bygga en sammanhållen institutssektor. Genom konsolideringen av RISE har en del av de projekt som finansierats som strukturmedelsprojekt numera övergått till kompetensplattformar eller samverkansinitiativ. Numera definieras strukturmedelsprojekt som projekt som ska skapa ett större värde för RISE kunder och partners genom att stärka samverkan med Swerea alternativt inkubera satsningar på nya strukturer inom koncernen. Under 2017 satsades totalt 10 MSEK på strukturmedelsprojekt.

Stärkt konkurrenskraft och förnyelse i näringslivet

En mätare på om de erbjudanden som RISE tar fram med SK-medlen är attraktiva för näringslivet är i vilken utsträckning de utnyttjas av företagen. I det nedanstående redovisas ett fortsatt högt utnyttjande av forskningsinstituten av näringslivet, något som vi tolkar som att våra erbjudanden är attraktiva och bidrar till konkurrenskraft i näringslivet.

Näringslivsintäkter fortsätter att öka men också offentlig sektor

Näringslivet är forskningsinstituten största kund. Institutet samarbetar med näringslivet dels i forsknings- och innovationsprojekt finansierade av offentliga aktörer, t.ex. Vinnova eller EU, dels genom uppdrag som instituten utför åt företagen. I dessa utnyttjas den kompetens som byggts upp hos forskningsinstituten, bl.a. med stöd från SK-medel. Uppdragsprojekten finansieras i sin helhet av näringslivet utan användande av SK-medel och levereras till marknaden på marknadsmässiga villkor. Ett ökat fokus kring samhällsutmaningarna leder till en ökad andel intäkter från offentliga aktörer. Några exempel på spännande projekt i samarbete med näringslivet och offentliga aktörer är;

- Tillsammans med sågverket Moelven Valåsen och teknikföretagen RemaSawco och Schneider Electric har RISE utvecklat en process för röntgen av stockarna för att optimera värdet av den sågade produkten.
- Robotar för produktion används ofta vid produktion av stora kvantiteter. Swerea har tillsammans med Saab och KTH tittat på möjligheter att använda robotar för

kompositstillverkning i flygplansindustrin. Resultaten pekar på möjligheter att sänka kostnader, förbättra arbetsmiljön och höja kvaliteten.

- Tillsammans med Stockholms läns landsting tar RISE fram s.k. utfallskontrakt, dvs erbjudanden till investerare (t ex banker) att investera i preventiva hälsoåtgärder som leder till besparingar i vårdkostnader. En del av besparingen tillfaller investeraren.

Institutens näringslivsintäkter har fortsatt att öka och under 2017 och de sammanlagda näringslivsintäkterna var 1 754 (1 699) miljoner kronor och intäkter från offentliga aktörer 200 (165) miljoner kronor.

Stöd till SMF en viktig del i RISE och Swereas verksamhet

SMF är en viktig kundkategori för instituten och en där forskningsinstitutet av regeringen givits en särskild roll. Därför har inom RISE sedan 2011 funnits en särskild samverkan mellan instituten, SMF-gruppen, för att understödja SMF. Denna satsning som omfattar både RISE och Swerea har fortsatt också under 2017. Intäkter som kommer från SMF utgör nu minst 27% av näringslivsintäkterna eller ca 480 miljoner.

Inom RISE arbetar SMF-kontoret målmedvetet med att bygga ett antal regionala noder ute i landet, som fungerar som en enkel ingång till hela RISE. Via SMF-kontoret kan SMF även få information om olika finansieringsmöjligheter som finns att söka för samarbete med RISE. Det har också avsatt särskilda medel för mindre fördjupningsinsatser som ofta leder vidare till större projekt med extern finansiering. Under 2017 fick 35 företag dra nytta av denna möjlighet.

RISE-institutet har deltagit i flera riktade satsningar till SMF. Inom ramen för initiativet Smart Industri har RISE och Swerea deltagit i programmet kick-start digitalisering, en utbildningssatsning för att höja digitaliseringstempot hos svenska små och medelstora företag. Målet är att kick-starta 1000 företag.

På miljöområdet deltar RISE i Intereg-projektet SCALE-UP som arbetar med att ge små och medelstora företag inom miljöteknik med att utveckla företagsnätverk så att de kan växa. SCALE-UP matchmaking är en metodik RISE använder för kvalificerad matchmaking mellan innovativa småföretag på väg in i kommersialisering- och internationaliseringsfasen ("Scale-Up:s") och storföretag med en etablerad internationell marknad ("Buyers"). Matchmakingen genomförs vid s k Meet-the-Buyer events, inför vilka deltagarna förbereds genom coaching samt tillgång till ett e-learningprogram med intensivkurser i bl a pitch training, business culture, IPR.

Inom Swerea drivs projektet SMF-flyg, del av det Nationella Flygtekniska Forskningsprogrammet, NFFP, för att analysera och ge SMF stöd för att kunna bli underleverantörer till flygindustrin. Företagen har samarbetat såväl med Swerea som med flygföretag bl a GKN. Projektet har lett till att flera SMF har kunnat kvalificera sig som underleverantörer till flygindustrin.

Från 2015 samordnar RISE-institutet ett projekt, EUSMESupport 2020, för att främja SMF:s deltagande i Horizont 2020 (H2020) och småföretagsprogrammet Eurostars. Särskilt inom Eurostars har kontoret bidragit till att öka deltagande SMF. Stöd från projektet har lett till 53 ansökningar varav 20 st har beviljats hittills.

Vad består då RISE-institutet SMF med? Nedan ges några exempel på samarbetsprojekt där vi försökt identifiera vilken typ av stöd som givits:

- Företaget Brogrens har genom SMF flyg fått stöd för att kunna bli underleverantör till flygprojekt, bl.a EU-projektet Clean Sky.
- Företaget Novacore AB i Västervik tog hjälp av RISE för att utvärdera dokumentationen, ta fram ett testprogram och för att verifiera processen med stöd med

stöd från Vinnova. Företaget har nu fått ut sin produkt på marknaden och deltar i RISE näringslivsgrupp Normpack som ger stöd tillföretag för material i kontakt med livsmedel.

- Tillsammans med företaget Sibship har RISE utvecklat ett mensskydd som håller en hel dag utan att ge infektioner eller kräva rengöring. Orena trosskydd är en vanlig orsak till infektioner hos kvinnor i utvecklingsländer. Företaget vann entreprenörskapstävlingen Venture Cups Sverigefinal 2017.

RISE-instituten en stark aktör i innovationssystemet

RISE spelar flera viktiga roller som aktör i innovationssystemet:

- En viktig uppgift i RISE-institutens verksamhet är deltagande i nationella innovationsprogram.
- I regionala satsningar är forskningsinstitutens roll ofta att hålla ihop projekt med deltagande från såväl akademi som näringsliv.
- Forskningsinstitutens Test- och demonstrationsanläggningar är en viktig del av innovationsinfrastrukturen som påskyndar innovationsprocessen.
- Även för mobiliteten mellan akademi och näringsliv har instituten en stor betydelse.

Ett brett deltagande i nationella forsknings- och innovationsprogram

RISE-instituten deltar i satsningarna inom de strategiska innovationsområdena. För RISE-instituten är Vinnova och Energimyndigheten nationellt de viktigaste finansiärerna. Andra viktiga finansiärer är Stiftelsen för Strategisk Forskning SSF, Formas och Vetenskapsrådet.

I de strategiska innovationsprogrammen leder RISE-institut fem program och deltar i 17 stycken. RISE deltar aktivt i programmen och erhöll man ca 60 MSEK i finansiering från programmen. RISE deltar också i programmet UDI som Vinnova driver. Under 2017 omsatte RISE-instituten ca 41 miljoner kronor i projekt inom UDI.

Sedan tidigare har forskningsinstitutet också deltagit i de strategiska forskningsområdena som drivs av lärosäten. Under 2017 ledde deltagandet till intäkter på ca 37 miljoner kronor.

Stort engagemang i regionala satsningar

Forskningsinstitutet är engagerade som en aktiv partner i flera av de regionala satsningar som genomförs. Under 2017 omsatte de regionala satsningarna 118,5 miljoner kronor inom RISE. I dessa satsade RISE drygt 13 miljoner kronor i SK-medel. En stor del av satsningarna är inom Vinnovas program Vinnväxt men instituten deltar också i strukturfondsprojekt. För instituten blir de regionala satsningarna allt viktigare samtidigt som deras medverkan efterfrågas i ökad utsträckning. Dock ger finansieringen i dessa projekt, särskilt vad gäller strukturfonder, inte full kostnadstäckning. Tillväxtverket har delvis hörsammat RISE-institutens kritik vad gäller strukturfonder och justerat ersättningen men fortfarande är kostnadstäckningen för dålig.

Exempel på projekt:

- RISE Interactive deltar i innovationsnoder som Acusticum i Piteå där man genom en ny designlösning tillgängliggjort den unika orgeln. Under 2017 genomfördes bl.a i Strukturfondsprojektet DesignIT som syftar till att hjälpa och utbilda SME-företag i DesignThinking.
- RISE deltar i det Maritima klustret i Västra Götaland, en samverkansmiljö för kunskap, innovation och tillväxt för de maritima näringarna i Västsverige.

Verksamheten inkluderar marina och maritima frågor inom livsmedel, turism, energi, bioteknik, sjöfart och teknik samt regelverk.

Spetskompetens i samverkan med lärosäten och institut

RISE-instituten har en omfattande samverkan med lärosäten. Det omfattar samverkan såväl på utbildningsområdet genom adjungerade professorer/docenter och doktorander men också vad gäller utrustning. Under 2016 inleddes ett arbete med att teckna samarbetsavtal på RISE-nivå. Hittills har sådana avtal tecknats med Lunds och Uppsala universitet. Arbetet har fortsatt under 2017 som förberedelse för ytterligare avtal.

- Vid RISE och Swerea finns 2017 totalt 91 adjungerade professorer och docenter.
- Under 2017 fanns vid instituten också 109 anställda som bedriver forskarstudier.
- Under 2017 fanns 151 examensarbetare vid RISE

Frågan om gemensam utrustning mellan institut och lärosäten har aktualiserats i takt med att lärosätena får ett större ansvar för sin forskningsinfrastruktur. Många lärosäten tar nu fram strategier och för hur man ska utveckla och synliggöra sin utrustning. Det finns flera exempel på utrustning som samägs eller samutnyttjas av lärosätena. Ofta är det analysutrustning som finns på lärosäten som instituten utnyttjar. När det gäller utrustning lite närmare tillämpningar förekommer det att sådan utrustning samägs av lärosätena och instituten. För stora utrustningar som närmast är att betrakta som testbäddar bl a FEX på bioekonomi och AstaZero drivs den av instituten.

Några exempel på samverkan kring utrustning är:

- RISE äger en 3D bioprinter för tredimensionella utskrifter av olika material och levande celler bl a för system för läkemedelstestning eller implantat. Anläggningen drivs tillsammans med Göteborgs universitet.
- RISE samarbetar med Chalmers inom mikroskopi av mjuka material där man utnyttjar varandras utrustning.
- I Luleå driver RISE en testbädd för datahallsutveckling. Anläggningen utnyttjas gemensamt av RISE och Luleå Tekniska universitet.

Instituten bidrar till mobilitet med akademi och näringsliv

Antalet anställda vid instituten har ökat och uppgick vid årsskiftet 2016/17 till ca 2550, en ökning med knappt 100 anställda. Fördelningen mellan kvinnor och män är 35 % respektive 65 %. Av de anställda är ca 1/3 forskarutbildade (doktor, lic.).

Under 2018 arbetar RISE med system för att följa rörlighet av personal och kommer kunna ge tillförlitliga siffror till nästa rapport.

Så utnyttjas RISE test- och demonstrationsanläggningar

Vid RISE-instituten finns omkring 100 större test- och demoanläggningar (ToD). En samordningsfunktion, ToD-office har etablerats på RISE. Ett arbete pågår att göra RISE testbäddar mer välkända och tillgängliga. RISE deltar i Vinnovas uppdrag att etablera testbädd Sverige där RISE också samverkar med Business Sweden. Projektet fortsätter under 2018. I det arbetet har RISE tillgängliggjort resultatet av det utvecklingsprojekt som genomfördes 2013-16.

RISE har genomfört en enkätundersökning bland sina testbäddar för att bl.a. skaffa sig en översiktlig bild av hur de utnyttjas. Anläggningarna omsätter ca 1 100 miljoner kronor. Av enkäten framgår:

- Att ungefär hälften av anläggningarna är av typen ”isolerade miljöer”, dvs de erbjuder verklighetsnära men isolerade testmiljöer.
- Att ca 6 % av miljöerna är av typen ”In real life”.
- Att anläggningarna utnyttjas till drygt 40 % av stora företag, drygt 30 % av SMF och ca 25 % av offentliga organisationer.
- Att drygt 70 % av användarna kommer från Sverige och resterande är utländska kunder.

Internationellt konkurrenskraftiga forskningsinstitut

Ett av målen för RISE är att instituten ska vara internationellt konkurrenskraftiga. Den internationella verksamheten vid RISE bedrivs i huvudsak inom två spår. Det ena är att delta i internationella forskningsprogram, främst EU:s ramprogram Horisont 2020. Det andra är genom uppdrag för utländska företag som utförs såväl i Sverige som vid bolagens dotterbolag utomlands.

RISE är framgångsrika i Horisont 2020 men kraven på egenfinansiering begränsar

Deltagande i EUs forskningsprogram är en viktig del av RISE-institutens internationella verksamhet och betydelsefullt för att utveckla kompetens och konkurrenskraft. RISE-instituten har tidigare tillhört en av de största mottagarna av EU-medel i Sverige från Horisont 2020, särskilt inom de områden där RISE fokus för deltagande ligger, Industrial Leadership och Societal Challenges.

Totalt har RISE-instituten erhållit 247 miljoner kronor från EU-projekt. Utöver detta deltar Swerea i projekt inom stålforskningen i programmet RFCS. En begränsning för RISE deltagande i EU-projekten är att dessa inte är helt finansierade utan RISE och Swerea måste använda SK-medel för medfinansiering. Under 2017 har minst 39 miljoner i SK-medel använts för att medfinansiera EU-projekt.

RISE och Swerea deltar också i European Institute of Innovation and Technology, EIT. I fyra av de Knowledge and Innovation Communities (KIC:ar) som etablerats i Sverige; Digital, Raw Materials, Health och InnoEnergy; deltar RISE.

Institutens näringslivsintäkter från internationella kunder

RISE-instituten har en relativt omfattande internationell verksamhet vid sidan av deltagandet i EUs H2020. Dotterföretag finns också i Frankrike och Norge. Intäkterna från den internationella verksamheten uppgick under 2017 till 534 miljoner kronor, en ökning med 7 % från föregående år. Man kan notera att såväl RISE som Swerea ökade sina internationella intäkter.

Arbetet med effektmätning inom RISE

Regeringen gav 2013 Tillväxtanalys (TA) i uppdrag att stödja RISE AB i arbetet med att utveckla ett effektmätssystem för att mäta effekter av institutens arbete baserat på finansieringen av SK-medel. Utifrån det förslag som lämnades till regeringen 2013 har RISE arbetat med implementeringen av förslaget. De punkter som Tillväxtanalys lyft fram är; publiceringar, patent, Nöjd Kundindex (NKI), kvasikontrollgrupper och cost-benefitanalyser.

Publiceringar för att sprida forskningsresultat

Öppen publicering av forskningsresultat som möjliggör för andra att utnyttja dem är en indirekt effekt av institutens arbete bl.a. med SK-medel. För att få en bättre spridning av våra

resultat överför RISE-instituten sina publicerade artiklar till DiVA (Digitala Vetenskapliga Arkivet). DiVA är en publicerings- och arkiveringsplattform för forskningspublikationer och studentuppsatser som används av 40 offentligt finansierade lärosäten och myndigheter i Sverige och övriga Norden.

Fig 1. Sampublicering av RISE forskare med organisationer

Instituten publicerar sig löpande som ett medel för att sprida information och kunskap om sin FoU liksom för att göra sig kända som forskningsaktörer. Under 2016 har instituten publicerat 674 vetenskapligt granskade artiklar. Utöver detta har man publicerat sig med ca 170 artiklar av annan typ, t ex artiklar i tidskrifter, bokkapitel mm.

I figur 1 och 2 ges en sammanställning av institutens granskade publiceringar dels med andra aktörer, dels med andra länder. Som framgår publicerar instituten mest med KTH och Chalmers och med länder mest med organisationer i Tyskland.

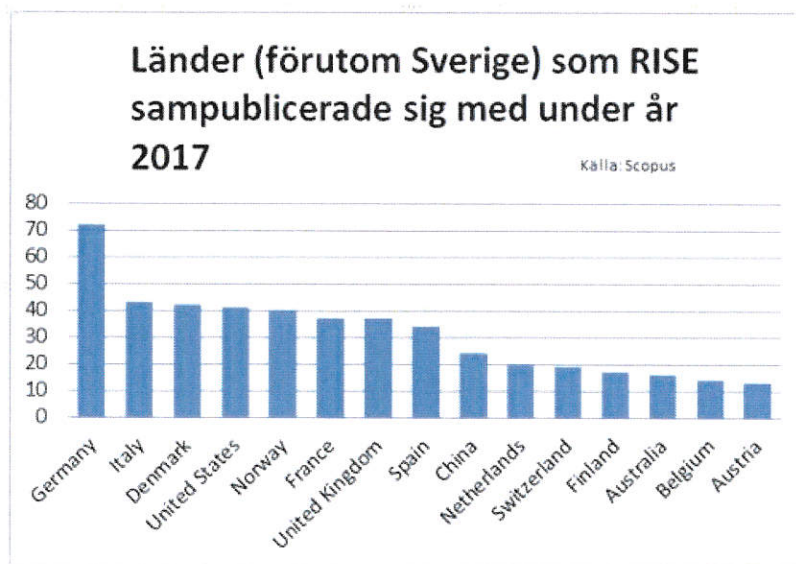

Fig 2. Sampublicering av RISE forskare med utländska forskare

RISE stärker arbetet med IP

Under 2017 har ett Tech Transfer Office (TTO) planerats och börjat byggas upp inom RISE, vilket även påbörjat viss operativ verksamhet, för att nu vid början av 2018 vara bemannat och i drift.

En av TTO:s uppgifter är att ansvara för och administrera RISE patentverksamhet. Under 2017, dvs under TTO:s uppbyggnadsfas, har patentarbetet i stor utsträckning dock fortsatt hanteras enligt de tidigare institutens (Innventia, Swedish ICT/Acreo och SP) befintliga system och policys för patenthantering.

Ett nytt harmoniserat system av divisionsvisa patentkommittéer håller nu på att byggas upp under TTO:s ledning, syftande till att åstadkomma;

- patentskydd för de uppfinningar som bedöms vara värdefulla ur affärssynpunkt och som bedöms ha förutsättningar att få hållbart patentskydd;
- patentrelaterade skydd för uppfinningar som bedöms vara värdefulla ur affärssynpunkt men som av något skäl inte bedöms vara lämpliga att patentskydda;
- säkerställande av att RISE uppfyller sina skyldigheter gentemot sina uppfinnare, anställda såväl som externt anlitate, kunder, samt andra intressenter;
- en uppdaterad och värdeoptimerad patentportfölj, som innehåller patent som bedöms ha värde för kundsegment och territorier som är av intresse för RISE.

Inom Swereas verksamhetsområden har IPR-frågor blivit allt viktigare. UoH har ökat sin aktivitet gällande projektavtal som reglerar IPR, men enskilda hanterar UoH projektavtal på mycket olika sätt, vilket lett till svåra projektavtalsförhandlingar som dominerat IPR-arbetet under 2017 inom Swerea. Den allmänna trenden är annars att söka och behålla ett fåtal strategiska patent, medan fler patent lagts ner snabbare än tidigare.

Institutet inom RISE-koncernen tillsammans med Swerea äger 344 aktiva patent. Utöver detta samägs ungefär lika många tillsammans med andra parter, men där institutet bidragit på ett betydande sätt. Licensintäkterna för dessa patent är relativt blygsamma och var under 2017 ca 6,5 miljoner kronor. Under 2016 har institutet själva eller tillsammans med andra ansökt om 23 patent.

Nöjd kundindex (NKI)

RISE genomför regelbundet NKI-undersökningar. Under 2017 genomfördes en sådan. Av undersökningen som omfattar 612 kunder framgår att ett genomsnittligt värde på NKI är 7,5 på en 10-gradig skala (över 7,0 räknas som ett bra resultat).

Cost-benefitanalyser

För att genomföra cost-benefitanalyser för att på så sätt identifiera kvantitativa effekter, har RISE anlitat Ramböll. Med stöd av en grupp, den s k effektgruppen, med deltagare från de olika institutsdelarna har 9 projekt identifierats och möjligheterna att mäta effekter hos dem i kvantitativa termer har undersökts. Av dessa avser fyra SMF, ett stort företag, två myndigheter och ett samverkansprojekt.

Genomförandet av cost-benefitanalysen för utvalda projekt är i stor utsträckning avhängigt av den typ av projekt som analyserats. Metoden har visat sig fungera tillfredsställande när projektet handlat om en specifik innovation där RISE varit avgörande och att betydande nyttor redan har realiserats. Dessutom måste respondenterna vara intresserade av att medverka och dela med sig av sina erfarenheter.

I två av projekten har det gått att identifiera tydliga kvantitativa effekter; Brandbekämpning i tunnel med Trafikverket och driftpraxis med SSAB. Dessa redovisades i förra årets rapportering och visade på betydande kvantitativa effekter.

I övriga projekt har det varit svårt att identifiera tydliga kvantitativa effekter som i tillräckligt stor utsträckning går att hänföra enbart till RISE. I samtliga projekt har RISE varit avgörande för projektets genomförande men i de olika projekten spelat olika roller. Bland de roller som identifierats är den viktigaste rollen varit stöd i produkt- och tjänsteutveckling. Andra viktiga roller är stöd för att söka externa medel, särskilt vad gäller SMF.

Med vänlig hälsning,

RISE Research Institutes of Sweden AB

Olof Sandberg
Strategisk offentlig samverkan

John Rune Nielsen
Forsknings- och
Affärsutvecklingsdirektör